

BASIN AÇIKLAMASI 12 Ekim 2013

Sorumlular derhal araştırılmalı!

Gaziantep'te, 63 yaşında Afganistan uyruklu mülteci kadın diyaliz tedavisi alamadığı için hayatını kaybetti. Diğer mülteci ve sığınmacıların aynı mağduriyeti yaşamaması için sorumlularının ortaya çıkarılması ve gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Golafrooz Tajik

27 Eylül 2013 günü Gaziantep'te ikamet etmekte olan 63 yaşındaki Golafrooz Tajik isimli Afganistanlı mülteci kadın hayatını kaybetti. Tajik'in haftada iki gün diyalize girmesi gerektiğine dair sağlık raporu olmasına rağmen, tedavi ve diyaliz ücretini karşılayamaması nedeniyle diyalize alınmadı ve kısa süre sonra vefat etti.

Mültecilerle Dayanışma Derneği (Mülteci-Der), Tajik'in tedavi görebilmesi için gerekli adımların atılması konusunda aileye destek sağlamıştır. Bu tedavinin gerçekleşmemesi halinde hayati risk doğuracağına dair bilgilendirme ve yardım talebi, aile ve Mülteci-Der tarafından ilgili kamu kurumlarına ile Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'ne iletilmiş; fakat bu girişimlerden bir sonuç alınamamıştır.

Türkiye'ye sığınmış bir kadının yaşam hakkına saygı gösterilmemesi sonucunda, 63 yaşındaki kadın hastanelerden 'borcunu ödemediği için bir daha gelme' denilerek kovuldu; başvuruda bulunulan tüm kurumlardan 'sorumluluk bizde değil' diyerek geri çevrildi. **Mülteci-Der olarak, Golafrooz Tajik'in ölümünü bir cinayet olarak değerlendirmekteyiz. İlgisizlik, savsaklama ve ihmal zinciri sonucu bu cinayete neden olan kişilerin ortaya çıkarılması; gerekli idari ve adli işlemlerin yapılmasını ve bu tip olayların tekrarlanmaması için Türkiye'ye sığınan mülteci ve sığınmacıların sağlık hakkına erişimleri konusundaki engellerin kaldırılmasını talep etmekteyiz.**

Golafrooz Tajik'i Ölüme Götüren Süreç

Golafrooz Tajik'in Haziran 2013'de diyaliz tedavisi alması gerektiği hastaya ve ailesine bildirilmiştir. Haziran 2013-Eylül 2013 arasında hastanın ailesi Gaziantep 25 Aralık Devlet Hastanesi, Dr. Ersin

Arslan Devlet Hastanesi, Gaziantep Üniversitesi Şahinbey Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Gaziantep Valiliği ve İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı (SYDV), Şahinbey Kaymakamlığı ve İlçe SYDV, Gaziantep Sağlık Müdürlüğü, Gaziantep İli Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliği'ne ve BMMYK Türkiye Temsilciğine başvurmuştur. Başvurulan hastanelerde bir süre senet imzalayarak diyaliz tedavisi mümkün olmuş ancak gerçekleşen tedavilerin parası ödenmeden bir daha hastayı getirmemeleri konusunda ailesi uyarılmıştır. Bir diyaliz tedavisi yaklaşık 200TL tutmaktadır ve Şahinbey kaymakamlığı SYDV bu dönemde 400 TL mali yardım vermiştir. Hastanın haftada iki gün bikarbonatlı hemodiyalize girmesi gerektiğine dair doktor raporu, 29.07.2013 tarihinde Gaziantep İli Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliği'ne gönderilmiş ve Adli Rapor Birimi de bilgilendirilmiştir.

Ailesinin çabalarına ek olarak Mülteci-Der, 07.08.2013 tarihinde Gaziantep Valiliği'ne, Şahinbey Kaymakamlığı'na ve Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na yazılı olarak başvurmuş; bunun sonucunda SYDV tarafından Glafrooz Tajik'in tedavisi için sadece 200 TL maddi yardım yapılmıştır. Mülteci-Der, durumun hayati risk taşıdığı ve verilen yardımın yeterli olmadığı gerekçesi ile Gaziantep İli Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliği'ne başvurmuş ancak sözlü olarak "yapabileceğimiz bir şey yok" yanıtı alınmıştır. Aynı zamanda durumun aciliyeti ve hayati risk tehlikesi hakkında BMMYK da bilgilendirilmiş ve ailesinin bizzat Ankara'ya gidip başvuru yapması üzerine kendisine tedavi için 400 TL yardım yapılmıştır. Mülteci-Der, bu konuda yardım için TBMM'deki Gaziantep ili vekillerine ulaşma çabalarında "Gaziantepli Bakanlar Danışmanlarına" yönlendirilmiş; ancak bu çerçevede yapılan birçok telefon görüşmesi sonucunda da ne yazık ki herhangi bir ilerleme kaydedilmemiştir.

Tedavi giderleri konusunda bu girişimler yapılırken Glafrooz Tajik BMMYK'nın verdiği 400 TL ile en son 10.09.2013 tarihinde diyaliz tedavisi alabilmiş; Gaziantep 25 Aralık Devlet Hastanesi tarafından kendisine "önceki borçları ödemediği için bir daha gelmeyin" denilmiştir. 14.09.2013 tarihinde başvuru Gaziantep Dr. Ersin Arslan Devlet Hastanesi diyaliz merkezinde yer olmadığı gerekçesiyle geri çevrilmiştir. 14.09.2013 tarihinde diyaliz tedavisi yapılmayan Glafrooz Tajik aynı akşam durumu ağırlaşınca Dr. Ersin Arslan Devlet Hastanesine acil servisine başvurulmuş; acil servis doktorların ısrarlı çabaları ile yatışı yapılmış ancak 16.09.2013 tarihinde girdiği yoğun bakımdan çıkamayarak 27.09.2013 tarihinde yaşamını yitirmiştir. Cenaze teslimi için ailesi 22 bin TL tutarındaki senedi imzalamak zorunda kalmıştır.

Mülteci ve Sığınmacıların Sağlık Hakkına Erişimine Dair

Yaşam ve maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı kişinin temel hak ve hürriyetlerinin başında gelir. Devletin herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak ise Anayasa tarafından devlete verilmiş bir görevdir. Dolayısıyla sağlık hakkı herkes içindir ve sağlık hakkına erişimin sağlanmasından başta devlet kurumları tüm ilgili kurumlar sorumludur. Ülkemizdeki mülteci ve sığınmacıların bu hakka erişimlerinde gerek sağlık kurumları ve diğer ilgili kamu kurumlarının, gerekse BMMYK'nın üstüne düşeni yapması talep edilmektedir.

Türkiye'de bireysel sığınma prosedürü içinde olan mülteci ve sığınmacılar genel sağlık sigortası kapsamına girmemektedir.¹ Sağlık giderlerinin karşılanması için bazı illerde mülki amirlerin inisiyatifi ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları devreye girse de, Türkiye genelinde bir düzenlemenin olmaması nedeniyle sağlık hizmetlerine erişimlerinde çok ciddi problemler yaşanmaktadır. Glafrooz Tajik'in de sağlık hakkına erişiminde bu problemler yaşanmış ve bir dizi "yapabileceğimiz bir şey yok", "sorumlu biz değiliz" tavrıyla ortaya çıkan ihmal ve ilgisizlik sonunda yaşamını kaybetmiştir.

İLETİŞİM:

Pırıl Erçoban, İdari Koordinatör (0549 483 54 21 & ofis@multeci.org.tr)

¹ Türkiye'de 01.10.2013 tarihi itibarıyla, "Geçici Koruma Rejimi" altında olan Suriyeli mültecilerden sınır illerinde ve Suriyeli mülteciler için kurulan kampların bulunduğu illerde ikamet eden Suriyeli mültecilerin sağlık giderleri AFAD tarafından karşılanmaktadır. Bu iller dışında yaşayan Suriyeli mültecilerin sağlık hizmetlerine erişimleri kendi imkanları ile mümkündür. İçişleri Bakanlığı ve BMMYK tarafından yürütülen bireysel sığınma prosedüründeki Afganistan, Irak, İran, Afrika ülkeleri gibi Suriye dışındaki ülkelere gelmiş olan sığınmacı ve mültecilerin, sağlık hizmetlerinden yararlanmalarına dair bir düzenleme yoktur ve sağlık hizmetlerine erişimlerinde özellikle 2012 başından beri ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır.